

VÄRDFEBESKRIVNING**Område av riksintresse för naturvård i Blekinge län****Datum:** 2023-03-17**Områdesnummer:** NRO 10 010**Områdesnamn:** Bräkne-Hoby skärgård**Kartblad:** Karlskrona 3F NV**Areal:** 4 943 ha**Naturgeografisk region:** 9. Blekinges sprickdalsterräng och ekskogsområde**Kust/havsregion:** IV. Egentliga Östersjön**Regionindelning för sjöar och vattendrag:** -**Agrara kulturlandskapsregioner:** 2 Sydsvenska odlingsbygderna**Landskapsformer:** Sprickdalslandskap, Skärgård**Riksvärde:**

Skärgårdslandskap	Öar/skär	Fauna
Odlingslandskap	Ädellövskog	
	Betad skog	
	Havsstrandäng	
Marina våtmarker	Fauna	

Värdebeskrivning: Skärgården med dess talrika morän- och klippöar har mycket stor betydelse för häckande sjöfågel, t ex ejder och storskarv, samt för rastande och övervintrande fågelarter. I området ingår Bräkneåns mynning, ett välutbildat estuarium (marint strandkomplex) med vidsträckta vassar och ett rikt fågelliv. I det ädellövinramade odlingslandskapet finns artrika hagmarker och utmarksbeten (betad skog) samt havsstrandäng.

Huvudkriterier: A, C, D**Stödkriterier:** Storlek, Mångformighet, Orördhet, Kontinuitet, Representativitet, Raritet, Nyckelområde, Funktion flora och fauna**Förutsättningar för bevarande:** Att områdets karaktär av oexploaterad kust- och skärgårdsbygd bevaras, grundområdena lämnas orörda, orörda skogar får utvecklas fritt samt en fortsatt god hävd av områdets naturbetesmarker.

Naturvärdena kan påverkas negativt av bl a rationellt skogsbruk (kalavverkning, omföring av lövskog till barrskog), minskad eller upphörd hävd, igenplanteringar av inägor, spridning av gifter och gödselmedel, dikningar, bebyggelse och anläggningar av olika slag, vägbyggen, luftledning, vindkraftverk, täkt, marina elkablar olika typer av vattenföretag såsom muddring, utfyllnader och fiskodling, övergödning, samt vattenföroreningar.

Säkerställande: Området omfattar tre naturreservat, Sonekulla, Biskopsmåla och Garnanäs, varav de två förstnämnda ingår i Natura 2000. Även ett flertal öar i områdets västra del ingår i Natura 2000. Många öar omfattas av fågelskydd.

Områdets huvuddrag: Ett mångformigt skärgårdsområde (Bräkne-Hoby skärgård samt del av Ronneby skärgård) som också omfattar den s k Biskopsmålahalvön. Hela skärgården är ett viktigt reproduktionsområde för sill och sik samt vandrings- och uppväxtområde för havsöring. De viktigaste delområdena beskrivs var för sig. Bräkne-Hoby skärgård

Den egentliga Bräkne-Hoby skärgård består av ca 20 i huvudsak kala eller buskbevuxna öar. Fågellivet är mycket art- och individrikt och har dokumenterats sedan 1940-talet. På Fröstenskärv finns länets största koloni med *storskarv*, etablerad i mitten av 1980-talet. Vattenområdet kring öarna är också ett viktigt rast- och övervintringsområde för flera arter.

Den största ön Vångsö skiljer sig från de mindre öarna. Den beteshävdas och är till största delen beklädd med gles medelålders björk- och ekskog. I skogen finns enstaka gammal och grov ek som hyser rödlistade arter av vedinsekter och lavar. På öns norra sida finns en smal bård av välbetad havsstrandäng. Ön har sannolikt lång kontinuitet som betesmark.

Bottenförhållandena utanför Vångsö har vid en översiktlig undersökning visat sig vara mycket varierade med bl a organiska sediment, block och sandripplar. *Blåstång* breder ut sig på stora ytor med en nära hundra procentig täckningsgrad. I vissa bestånd är tångplantorna ca 1,5 m höga och troligen mycket gamla.

Biskopsmålahalvön

Biskopsmålahalvön domineras av ek- och bokskogar omväxlande med öppna åkrar och betesmarker. På halvöns sydsida utbreder sig en beteshävdad ädellövskog (ek, bok, avenbok) med inslag av gammal lind. På den östra sidan vid den skyddade havsviken Smygen finns ädellövnaturskog med förekomst av bl a *skillerticka* och *koralltaggvamp*.

På halvöns nordöstra del ligger Sonekulla naturreservat. Merparten av området utgörs av betad hagmark och skog med glest trädskikt av björk, ek och tall. Reservatet omfattar även en stor del av den s k Sonekullaviken (Väbyfjorden), ett välbildat estuarium utanför Bräkneån's mynning. Vid själva åmynningen utbreder sig ett stort vassdområde, Gunnarsvass, som har stora ornitologiska värden. Öster om åmynningen finns betade åmader samt en artrik ädellöv-hagmark med bl a *Adam och Eva*, *ängsnycklar* och *gullviva*.

Saltärna

Saltärna är ett av få alltjämt brukade skärgårdshemman i länet. Smärre åkerytor brukas alltjämt. Uppdelningen i inägomark och utmark är alltjämt tydlig och ger landskapet på ön en ålderdomlig prägel. Förutom ekskog upptas utmarken av gles björkskog med välutvecklat buskskikt av en. På öns södra del finns spridda bestånd av *idegran*. Ön med omgivande öar har genom sin relativa orördhet stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Pilkaholmen på Saltärnas västra sida innehåller ett fornlämningsområde med lämningar från en medeltida fiskebosättning.

Björkeskärven öster om Saltärna hör till Ronneby skärgård. Öarna är viktiga häckningslokaler för sjöfågel, bl a *skräntärna*. Vattenområdet kring öarna är också viktigt som rast- och övervintringsområde för flera arter.

Anmärkningar: Delar av området ingår i Ramsarområde (Blekinge skärgård). Det berörs av två objekt som ingår i länets bevarandeplan för odlingslandskapet (81.33 och 81.35). 7 naturbetesmarker har beskrivits i ängs- och hagmarksinventeringen. Bräkneåns mynning är av klass 2 i VMI. Nyckelbiotoper har avgränsats på bl a Vångsö samt vid Sonekullaviken.

Ingår även i område av riksintresse enligt 4 kap 4 § miljöbalken.

Referenser:

Länsstyrelsen i Blekinge län, 1984. Naturvårdsplan Blekinge.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Våtmarker i Blekinge.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1993. Ängar och hagar i Blekinge.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1994. Ängar och hagar i Ronneby.
Länsstyrelsen i Blekinge län, 1996. Odlingslandskapet i Blekinge – bevarandeplan.